

ВІЙНУ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ СЛІД НАЗИВАТИ ВІЙНОЮ - ВІЩЕ-ПРЕЗИДЕНТ ПА ОБСЄ

(Читайте на 3-й стор.)

У Криворізькому правозахисному

3 липня поточного року у м. Києві відбулося розширене засідання робочої групи № 3 Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (УНП) за участі молдовської сторони Платформи і державної компанії «Гідроенерго».

Центральним питанням обговорення стали екологічні проблеми гідроенергетики України та Молдови, пов'язані, зокрема, з будівництвом гребель на малих ріках. Багато уваги в обговоренні було приділено надмірним масштабам створення штучних водойм у басейні Дністра, які набувають непоправних наслідків для довкілля і водопостачання. Зі змістовним повідомленням про зневоднення Дністра виступив Олександр СТЕПАНЕНКО, голова Чортківської районної ГО «Екологічно-гуманітарне об'єднання Зелений світ». Зокрема, він зазначив, що в практиці спорудження гідроелектростанцій на Дністрі не враховуються вимоги ст. 82 Водного кодексу України про заборону споруджувати в басейні річок водосховища і ставки загальним обсягом, що перевищує обсяг стоку даної річки в розрахунковий маловодний рік, який спостерігається один раз у двадцять років.

За підсумками обговорення було схвалено рішення підготувати звернення до урядових органів. У засіданні взяв участь голова ГО «Криворізьке міське правозахисне товариство» Микола КОРОБКО.

«Слуга мертвого слова» може отримати київську «прописку»

ІЗ САМОГО початку цієї інформації повідомляємо про те, що підсумки конкурсу на найбільш збайдужилого посадовця щодо реагування на звернення громадян та на запити від громадян і від засобів масової інформації переносяться на початок наступного, 2019-го, року. Причина такого перенесення криється в тому, що останнім часом найбільше збайдужіння щодо необхідності реагувати на звернення та на запити відчувається з боку тих посадовців, які проживають і організують свою діяльність поза межами нашого міста й Дніпропетровської області, де зазвичай розповсюджувалися нинішня наша газета та її попередник: газета «Промінь Просвіти».

Враховуючи цей фактор, ми й вирішили перенести час підбиття підсумків на початок наступного року. А ще інформуємо наших читачів про те, що тепер вони можуть надсилати свої повідомлення (підкріплені документами) про нереагування з боку посадовців різного рангу й різних структур (від села чи району міста й до рівня вищих, всеукраїнського рівня, установ та підприємств), датовані в таких часових межах: від 1 січня 2017-го року до 1 лютого 2019-го року).

Стати переможцем у цьому конкурсі тепер може будь-який посадовець, який працює навіть у столиці України, в Києві, що продемонстрував себе, на нашу думку, як найбільш затятий і збайдужілий «нереагувальник» на запити та звернення громадян і ЗМІ. При цьому прийматимуться до уваги не тільки ті повідомлення, в яких йде мова про тих посадовців, що вперто відмовчуються у відповідь на запити й звернення, але й ті, що відбуваються виключно «відписками», бо від них ті громадяни чи ЗМІ, що зверталися, так і не знайшли відповіді на запитання, з якими вони зверталися, або не відчували реальних дій з боку таких посадовців.

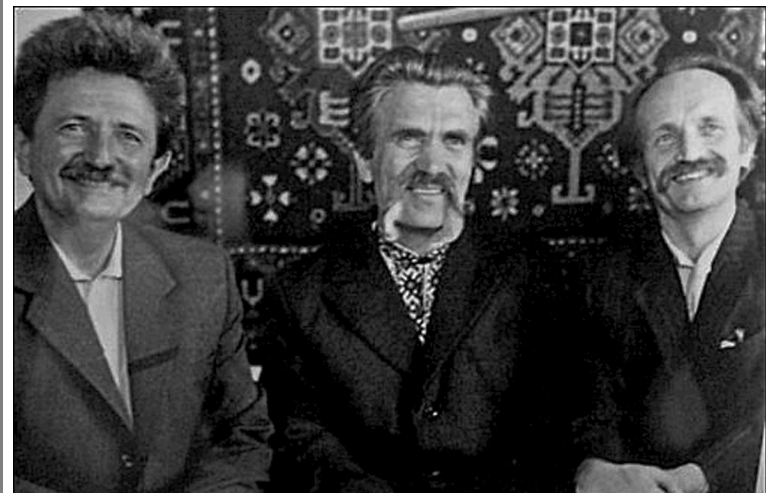
Отже, шановні наші читачі, допоможіть нам у визначенні НАЙБІЛЬШ ЗБАЙДУЖИЛИХ «слуг мертвого слова», бо під час підбиття підсумків ми будемо виходити виключно з цієї інформації, яка буде в нашому розпорядженні і яка буде підкріплена документами.

А звертатися до нас можна через відділення «Укрпошти»: редакція газети «Промінь Просвіти Є», вул. Церковна, буд. 3, к. 210, м. Кривий Ріг, 50000 та

«електронкою»: kmpzt@ukr.net

А також (з метою уточнення та отримання іншої інформації з цього приводу) можна звертатися телефонами: 067-568-39-73 чи 050-413-12-95.

Українська Гельсінкська Спілка - перша легальна державницька антикомуністична політична організація України (до 30-річчя створення УГС)

На початку липня минає тридцять років від дня видатної історичної події—створення Української Гельсінкської Спілки. УГС стала першою в УРСР (тобто в окупованій Московщиною комуністичній Україні) за більш, ніж три роки до проголошення її Незалежності громадсько-політичною організацією партійного типу, що відкрито заявила про свою опозиційність до антиукраїнського режиму.

Засновниками УГС Були видатні постаті української сторії Левко ЛУК'ЯНЕНКО, В'ячеслав ЧОРНОВІЛ, Богдан і Михайло ГОРИНІ, Олесь ШЕВЧЕНКО, Василь ОВСІЄНКО і багато інших хоробрих людей. За діяльний патріотизм, за критику антиукраїнської комуністичної диктатури у 1960-1970-х роках вони були репресовані, засуджені на тривалі терміни й запроторені до тюрем і таборів. Проте роки неволі не зламали їх ні морально, ні духовно. Радше, навпаки: ще більше загартували. Вийшовши на волю в часи «горбачовської перестройки», ці мужні люди повернулися в Україну і продовжили боротьбу за незалежність Батьківщини. Робили це у значно сприятливіших, ніж у попередні роки, суспільно-політичних умовах.

Програмовим документом Спілки, який окреслював мету її діяльності, стала «Декларація принципів УГС». Важливим було те, що її проголошено і прийнято на п'ятдесяттисячному мітингу, який відбувся у самому центрі Львова, на майдані перед головним корпусом університету ім. Івана ФРАНКА, біля пам'ятника великому Каменяреві - мислителю, літератору і борцеві за волю України. Було заявлено, що створена у 1975 році правозахисна Українська Гельсінкська група (УГГ) складає свої повноваження і повним складом входить в Українську Гельсінкську Спілку. Головою УГС обрано Л. ЛУК'ЯНЕНКА, керівником Виконавчого комітету став В. ЧОРНОВІЛ.

У преамбулі Декларації УГС зазначалося, що 66-річне перебування України у складі СРСР засвідчило: ні уряд УРСР, який насправді ніколи не був суверенним, а тільки виконавчим органом центральної влади, ні Компартия України, що є регіональним підрозділом КПРС, не могли й ніколи не намагалися захистити українців від тотального голоду, від варварського нищення продуктивних сил та інтелектуального потенціалу нації, від денационалізації, від штучної зміни етнічного складу населення України.

Найголовніші, найбільш загальні принципи Декларації УГС такі:

- відновлення самостійності Української держави як гаранта забезпечення національних прав українського народу;
- ухвалення нової Конституції України, яка забезпечує права і свободи громадян за міжнародно-правовими стандартами (гарантування свободи слова, права заснування незалежних громадських організацій і засобів масової інформації, права на проведення мітингів, зборів і демонстрацій, вільного доступу до інформації, до архівів, до всіх нормативних актів, дипломатичних документів, книг, що перебувають у спецфондах);
- конституційне надання українській мові державного статусу;
- забезпечення прав національних меншин на культурно-національний розвиток, утворення у складі України Кримської автономії з організованим поверненням до Криму репресованого кримсько-татарського народу;
- встановлення дипломатичних відносин з іншими країнами, самостійне представництво України на всіх міжнародних конференціях, спортивних змаганнях і культурно-мистецьких заходах;
- сприяння розвитку й домінуванню ринкової економіки, заохочення приватної ініціативи, перетворення частини державних промислових підприємств на акціонерні чи кооперативні, створення умов для добровільного виходу селян із колгоспів з обов'язковими земельними наділами.

З міркувань політичної тактики, а також з метою поступово змінити громадську думку на користь державної самостійності, УГС упродовж певного часу відкрито не порушувала питання негайного виходу України зі складу Московської імперії. Декларація лише проголошувала

(Закінчення на 4 стор.)

ЦЬОГО ДНЯ, 10 липня 2018 року, в день випуску нашої газети, в Києві відбувається прощання з Героєм України, українським дисидентом і політиком Левком ЛУК'ЯНЕНКОМ, який помер 7 липня 2018 року. 24 серпня йому мало б виповнитися 90 років.

Подаємо з цієї нагоди інформацію, розміщену у віртуальному музеї «Дисидентський рух в Україні», а також відсилаємо наших читачів до сайту радіо «Свобода», на якому (за адресою: <https://www.radiosvoboda.org/a/29354203.html>) розміщена інформація під заголовком: «Деколи здавалося, що він безсмертний»: спогади про Левка ЛУК'ЯНЕНКА». Світлина взято за такою адресою: https://zik.ua/news/2018/07/07/levko_lukyanyenko_pomer_1361445

(Народився 24.08.1928, за документами 1927, с. Хрипівка, Городнянського р-ну, Чернігівської обл. – п. 7.07.2018, с. Хотів Києво-Святошинського р-ну Київської обл.)

Видатний діяч українського національного руху, організатор Української робітничо-селянської спілки (УРСС, 1960), член-засновник Української Гельсінкської Групи (1976), Голова Української Гельсінкської Спілки (1988), Голова Української Республіканської партії (1990).

ЛУК'ЯНЕНКО ЛЕВКО ГРИГОРОВИЧ

Виріс у родині селян, людей працелюбних, умілих. 1944 призвали до війська. Служив в Австрії, на Кавказі в м.н. Орджонікідзе, Нахичевань.

З раннього дитинства багато читав, задумувався над тим, чому український народ пригнічений. Прочитав двотомну історію дипломатії і вирішив для себе, що нема нічого понад національні інтереси.

Після поїздки у відпустку додому в 1950 р., де побачив нужду, приниження, Л. дійшов висновку, що треба боротися за незалежну Україну і цьому слід присвятити життя. Для досягнення цієї мети необхідно дійти до вершин влади в державі, а оскільки влада зосереджена в руках партії, то треба просуватися по партійній лінії. Необхідно здобути вищу освіту. 1951–1953 – вступив у комсомол, у партію. 1953 – поступив на юридичний факультет Московського університету. 1954 – одружився. Вів активне громадське життя.

До 1956 зрозумів, що обраний ним шлях помилковий, призупинив свою громадську діяльність і вирішив з 1957 орієнтуватися на підпільну боротьбу.

У вересні 1958 за розподілом був спрямований штатним пропагандистом райкому партії в Радехівський р-н Львівської обл., де й поселився з дружиною Надією.

Робота була пов'язана з постійними поїздками по селах району. Він бачив, як людей заганяли в колгоспи, знищували цілі хутори.

Разом зі Степаном Віруном і Василем Луцьківим вирішили створити підпільну партію **Українська Робітничо-Селянська Спілка (УРСС)**, яка б поставила питання про вихід України з СРСР шляхом референдуму, опираючись на Конституцію.

У середині 1959 переїхав у Глинянський р-н і, щоб мати більше вільного часу, з райкому перевівся в адвокатуру. Тут він знайшов однодумців Івана КАНДИБУ та Олександра Лібовича.

7.11.1960 у Львові відбулася перша, організаційна зустріч, на якій обговорили програму. Оскільки програма була дуже жорстка і гостра, вирішили її знизити, а до наступної зустрічі, яка мала відбутися 22.01.1961, доручили Л. скласти нову, м'якшу. Але 21.01.1961 були заарештовані І.КАНДИБА, С.Вірун, В.Луцьків, О.Лібович і Л., пізніше Іван Кіпиш та Йосип Боровницький.

У травні 1961 Львівський обласний суд засудив Л. до розстрілу за ст. 56 ч. 1 і 64 КК УРСР. Звинувачення було побудоване на першому проекті програми УРСС. Винуватили в тому, що він «з 1957 виношував ідею відризу УРСР від СРСР, підкривав авторитет КПРС, зводив наклепи на теорію марксизму-ленінізму».

Через 72 доби Верховний Суд замінив кару смерті 15-ма роками позбавлення волі. Інші дістали терміни від 10 до 15 р. позбавлення волі.

Кару відбував у **мордовських таборах**, з 1967 – 3 р. у **Владимирській тюрмі**, потім знову в Мордовії.

1966 в **мордовські табори** прибула нова генерація політв'язнів — **шістдесятники**. Вони ведуть боротьбу з адміністрацією таборів за фактами грубого порушення законодавства і прав в'язнів. Про цю боротьбу стає відомо світовій громадськості. Л. бере в цій боротьбі активну участь. Щоб посилити ізоляцію, 500 найактивніших політв'язнів переводять у **пермські табори**. У 1974 за організацію страйку Чусовський районний суд засудив трьох ініціаторів, у т.ч. Л., до тюремного ув'язнення у **Владимирській тюрмі**.

До кінця терміну залишалося менше двох років, то щоб легше було стежити за Л. на волі, КГБ разом з адміністрацією тюрми спрямував його на експертизу до **психлікарні**. Виписали з діагнозом «іпохондричний синдром» і визнали інвалідом 2 групи.

10.12.1975, у **День прав людини**, разом з іншими політв'язнями Л. оголосив голодівку. Саме в цей день його вивезли в Чернігівську тюрму, де утримували до закінчення терміну. Після звільнення взяли на рік під адміністративний нагляд.

Оселився в Чернігові, в помешканні дружини. Улаштуватися на роботу за фахом не міг. Пішов електриком в обласну дитячу лікарню.

09.11.1976, на пропозицію М.РУДЕНКА, увійшов до складу членів-засновників **Української Гельсінкської групи (УГГ)**, підписує всі документи **УГГ**.

Л. пише звернення до Белградської наради 35 країн з приводу дискримінації українців, зокрема, права на еміграцію. Виступив на захист художника П.РУБАНА,

написав статтю «Зупиніть кривосуддя!». **Радіо «Свобода»** передавало його нарис «Рік свободи».

12.12.1977 Л. знову заарештований. Розуміючи, що його чекає в майбутньому, оголосив голодівку, відмовився давати покази, також відмовився від громадянства СРСР.

17-20 червня 1978 Л. засуджений Чернігівським облсудом за ст. 62 ч. 2 КК УРСР до 10 р. позбавлення волі і 5 р. заслання та визнаний особливо небезпечним рецидивістом.

Карався в таборі **особливого режиму** в селі Сосновка в Мордовії. Разом з іншими політв'язнями продовжує боротьбу, готує і передає на Захід інформацію. У лютому 1980 всіх в'язнів особливого режиму, в т.ч. Л., переводять у спеціально збудовану зону в с. Кучино Пермської обл., за 200 м від 36-ї зони суворого режиму.

13.12.1986 Л. з Кучино перевозять у Пермську пересильну тюрму, а звідти в Чернігівську, де з ним понад місяць «працював» слідчий КГБ. Повернули в Кучино. 08.12.1987 етапували на заслання с. Березівка Парабельського р-ну Томської обл.

У березні 1988 заочно обраний головою відновленої **УГГ**, яка з 07.07 діє як **Українська Гельсінкська Спілка (УГС)**.

23.04.1988 Л. запропонували виїхати за кордон, та він відмовився, бо бачив, що ситуація в країні змінюється, вималюється перспектива створення політичної партії.

Указом ПВР від 30.11.1988 Л. помилуваний, звільнений із заслання. На початку 1989 повертається в Україну.

29.04.1990 на Установчому з'їзді **УГС** Л. обраний головою створеної на її базі **Української республіканської партії**. У березні обраний депутатом Верховної Ради України, був членом комісії з питань законодавства і законності, заступником голови фракції «Народна Рада». Л. — автор **Акту про незалежність України** від 24.08.1991. Балотувався на посаду Президента України, на виборах 1.12.1991 набрав 4,5% голосів виборців.

У травні 1992 склав повноваження депутата і залишив посаду голови **УРП** у зв'язку з призначенням Надзвичайним і Повноважним послом України в Канаді. У листопаді 1993 через незгоду з політикою уряду України подав у відставку і повернувся в Україну.

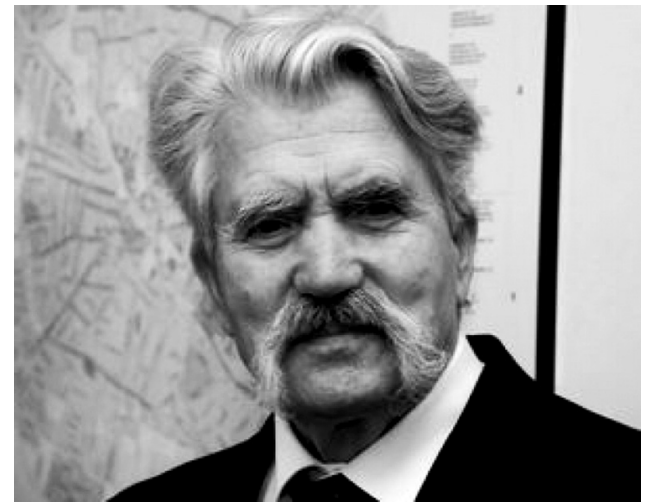
З листопада 1993 до червня 1994 — голова передв'язного демократичного об'єднання «Україна». З травня 1992 — почесний голова **УРП**. Доктор права Альбертського університету, Канада. Автор низки книг, брошур, численних статей. Голова Української асоціації дослідників голодоморів (з 1998).

У 1998-99 Л. один з керівників «Національного фронту», що об'єднував праві та націоналістичні партії. 2000 р. знову обраний головою **УРП**. З 2002 — голова Ради старійшин УРП-Собор.

Народний депутат I, II, IV і V скликань (2002 і 2006 рр. — за списком БЮТ). Член НСПУ (2002). Нагороджений медаллю «Борцям за волю України ім. Св. Володимира» (1991), почесною відзнакою Президента України (1992), Герой України (19.04.2005), лауреат Національної премії імені Т. Шевченка 2016 р.

БІБЛІОГРАФІЯ (НЕПОВНА):

- I.
- Що далі? — К.: (Видання УГС), 1989. — 36 с.
- Сповідь у камері смертників. — К.: Видання ж. «Вітчизна» і газ. «Ділова Україна». — 1991. — 128 с.
- «За Україну, за її волю...» Літературний запис Галіярдів. — К., 1991. — 64 с.
- Вірую в Бога і в Україну. — К.: МП «Пам'ятки України», 1991. — 320 с.
- Де добрий шлях? — К.: Вид. УРП. — 1994. — 64 с.
- Громадянське суспільство: що це і коли збудуємо? — К.: Вид. УРП. — 16 с.
- Не дам загинуть Україні! — К.: Вид.-культурол. центр «Софія». — 1994. — 512 с.: іл..
- Народження нової ери. — К.: Універсальна газета, 1997. — 170 с.
- На землі кленового листу. — К.: Молодь, 1998. — 336 с.: іл..
- Коляска Іван Васильович. Спогади Левка Лук'яненка. — К.: УРП. — 52 с.
- Нюрнберг-2. — К.: Нора-прінт, 2001. — 114 с.
- На землі кленового листка. Спогади й роздуми посла. Видання друге, поновлене й доповнене. — К.: Гарт, 2002. — 560 с.
- Маршал Жуков і українці у Другій світовій війні. Відповідь генералові Іщенко. — К.: Видавничий дім «Козаки», 2002. — 48 с. (кілька видань)
- Національна ідея і національна воля. — К.: МАУП, 2003. — 296 с.

Незнищенність / Передмова Анатолія Матвієнка. — К.: Діокор, 2003. — 93 с.: іл.

Злочинна суть КПРС — КПУ. Нюрнберг-2. — К.: МАУП, 2005. — 124 с.: іл..

З часів неволі: Сосновка-7. — К.: МАУП, 2005. — 525 с.: іл.. Відп. ред. С.М.Толкачова. Тир. 5.000 прим.

Національна ідея і національна воля. — К., 2006. — 288 с.

З часів неволі. Книга друга. — К.: МАУП, 2007. — 368 с.: іл.. Передне слово, редакція і коректура Григорія Гайового. Тир.3.000 прим.

З часів неволі: Спогади і роздуми. Книга третя. — К.: Видавничий дім «Світлиця», «Східна проєкція», 2009. — 448 с. Літ. ред. Гриць Гайовий. Тир. 1.000 прим. іків.

З часів неволі. Книга четверта: Країна Моксель. — К.: Фенікс, 2010. — 2010. — 520 с., іл. Літ. Ред. В. Овсієнко. Тир. 2.000 прим.

З часів неволі. Книга п'ята: Одержимі. — К.: Тамподек XXI, 2012. — 648 с., іл. Літ. ред. В. Овсієнко.

Шлях до відродження. Видано ТОВ «Юрка Любченка» 2014 — 2015 рр. У 13 томах.

II.

Українські юристи під судом КГБ. — Сучасність, 1968.

Вести из СССР. Т. 1. 1978-1981.— Мюнхен: Права человека.— 1979, 2-58, 3-3, 4-41, 8-32, 9-5, 9-103, 24-17.

Хроника текущих событий.— Нью-Йорк: Хроника, 1974, вип. 33.— С. 35, 36, 39, 47, 61; ХТС.— Нью-Йорк: Хроника, 1977, вип. 43.— С. 21, 22, 95-96; вип. 44.— С. 44, 45, 52, 97-98.

Український правозахисний рух. Документи й матеріали Української Громадської Групи Сприяння виконанню Гельсінкських Угод. Передмова Андрія Зваруна. Упорядкував Осип Зінкевич. — Торонто—Балтимор: Українське Видавництво «Смолоскип» ім. В. Симоненка. — 1978. —476 с. (За покажчиком).

Вісник репресій в Україні. Закордонне представництво Української Гельсінкської групи. Редактор-упорядник Надія Світлична. Нью-Йорк. 1980–1985 р.р. — 1980: 1-18, 5-18, 10-1; 1981: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9; 1982: 2-28, 5-1, 6-34, 6-39, 6-40; 1984: 2-21, 5-15, 6-22; 1985: 6-21 7/8-1.

Українська Гельсінкська Група. 1978 — 1982. Документи і матеріали. Упрядкував і зредагував Осип Зінкевич. — Торонто—Балтимор: Українське Видавництво «Смолоскип» ім. В. Симоненка, 1983. — С. 409-440.

Українська Гельсінкська Група. До 20-ліття створення. — К.: УРП, 1996.— С. 16-17.

Г.Касьянов. Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960-80-х років. — К.: Либідь, 1995.— С. 35-38, 40-45, 117, 154, 161, 162, 164, 173, 195, 197, 198, 205-207.

А.Русначенко. Національно-визвольний рух в Україні.— К.: Видавництво ім. О.Теліги.— 1998.— С. 18, 23, 59, 79, 84, 92-96, 101, 104, 117, 182, 210, 211, 223, 262, 276, 289, 290, 291.

М.Руденко. Найбільше диво — життя. Спогади. Київ—Едмонтон—Торонто: Таксон, 1998.— С. 425-443.

Олекса Мусієнко. Український «Овод» Левко Лук'яненка // Рідна школа, № 9 (826). — 1998. — С. 31–50.

Українська Громадська Група сприяння виконанню Гельсінкських угод: Документи і матеріали. В 4 томах. Харківська правозахисна група; Упорядники Є.Ю. Захаров, В.В. Овсієнко. — Харків: Фолю, 2001. — За покажчиком.

Віктор Лінчевський. Ми маємо всі підстави вірити в українську історичну перспективу. Левко Лук'яненко про національну ідею та волю // Українське слово, № 21 (3324). — 2007. — 23-29 травня 2007 р.

Міжнародний біографічний словник дисидентів країн Центральної та Східної Європи й колишнього СРСР. Т. 1. Україна. Частина 1. — Харків: Харківська правозахисна група; «Права людини». — 2006. — 1–516 с.; Частина II. — 517–1020 с. (Л.Лук'яненко: с. 398-402, <http://museum.khpg.org/index.php?id=1113915328>).

Софія КАРАСИК, Харківська правозахисна група.

Доповнив Василь ОБСІЄНКО. Віртуальний музей «Дисидентський рух в Україні»

ВІЙНУ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ СЛІД НАЗИВАТИ ВІЙНОЮ – ВІЩЕ-ПРЕЗИДЕНТ ПА ОБСЄ

Якщо на сході України здійснюється агресія з боку Росії, то її треба так і називати, переконана віце-президент Парламентської асамблеї ОБСЄ, депутат від Швеції Маргарета СЕДЕРФЕЛЬТ.

Про це вона сказала кореспонденту «Укрінформу» після засідання Комітету з політичних питань і безпеки в рамках 27-ї сесії ПА ОБСЄ у неділю в Берліні, на якому обговорювався текст Резолюції про виконання зобов'язань у рамках ОБСЄ.

«Для мене як європейки дуже важливе питання використання правильної термінології про те, що відбувається. Це російська агресія», - заявила СЕДЕРФЕЛЬТ.

Вона нагадала, що саме таке визначення використовує ЄС, коли мова заходить про санкції проти РФ за нелегальну анексію Криму і дії на Донбасі. Сама шведська депутат протягом 3 попередніх років була доповідачем і готувала таку резолюцію «і в усіх звітах і проектах резолюцій використовувала термін «російська агресія». Продовжує це робити і

зараз. Політик не бачить причин називати агресію проти України, війну іншими іменами, це особливо важливо в часи нестабільності. На Росії, за її словами, лежить «величезна відповідальність» за те, що відбувається.

У дебатах виступив американський сенатор Роджер УІКЕР, який також переконаний, що «це не громадянська війна точиться на Донбасі». Він зазначив, що в попередніх резолюціях і заявах підкреслювалося, що дії російського керівництва по відношенню до української території незаконні. «Росія підписувалася під зобов'язанням не порушувати суверенітет, територіальну цілісність і політичну незалежність інших підписантів, поважати право інших країн самим вибирати альянси для забезпечення їхньої безпеки і утримуватися від погроз застосування сили і її використання проти інших держав», - нагадав сенатор, зазначивши, що українська криза залишається основною проблемою для Комітету і для ОБСЄ в цілому».

Доповідач з питання Крістіан

ВІГЕНІН (Болгарія) сказав, що ПА ОБСЄ в попередніх резолюціях констатувала, що «анексія півострова Крим Російською Федерацією була незаконною і неправомірною». У той же час, сказав він, Асамблея продовжує надавати можливості для політичного діалогу між зацікавленими сторонами, сприяти дипломатичному вирішенню кризи. «Імplementація всіх положень Мінська-2 усіма сторонами залишається ключем до комплексної мирної угоди для Донбасу. Незважаючи на невдачі, мета, поставлена в цих угодах, досі досяжна і залишається найкращим виходом для України і всього регіону», - заявив ВІГЕНІН.

Російська делегація відмовилася підтримати проект Резолюції, назвавши його «вкрай політизованим і таким, що містить ряд неприйнятних положень».

«Укрінформ»,
8 липня 2018 року

Фото Ольги ТАНАСІЙЧУК,
«Укрінформ»

Загроза в Азовському морі. Чи зможемо ми захиститися?

У зв'язку із затриманням українських суден в акваторії Азовського моря, військові експерти все активніше говорять про загрозу вторгнення РФ. Чи готові ми дати відсіч?

Небезпека існує не тільки з боку Азовського, а й Чорного моря. І наші збройні сили до цього готуються. Вони розглядають, скажімо так, можливість завдання удару з різних напрямків і за наявності найменшого ризику готують відповідні сили та інфраструктуру. Інше питання, що цих сил недостатньо. Тому використовують все, що є. Берегова лінія обладнана і в артилерійському плані, і в мінному.

Детальніше я розповісти про оборону не можу, але в тому, що збройні сили бачать таку небезпеку і до неї готуються, у мене сумнівів не виникає. На сьогодні ні в Чорному, ні в Азовському морях у нас недостатньо прикордонних і військово-морських сил, щоб запобігти затриманню українських суден Росією. Це явний пробіл у наших можливостях, але Україна робить все, щоб його закрити.

Проблеми є і в кількісному, і в технічному плані. У наших військово-морських сил немає таких суден,

які могли б повною мірою протистояти загрози. Тому зараз мова йде про передачу прикордонній службі двох катерів зі США. Також говорять про будівництво певної кількості таких суден на наших промислових об'єктах. Але поки що цього мало.

Але справа в тому, що це тільки одна зі складових оборони. Інша – сили берегової охорони. За відсутності належних ресурсів на морі, є можливість якимось чином компенсувати цей недолік силами берегової охорони. Що ми і робимо.

Ну, а також необхідно серйозно переглянути всі існуючі двосторонні домовленості з Росією про використання Азовського моря. І міняти їх – вони не задовольняють Україну. Це все, грубо кажучи, відрижка минулих режимів.

Джерело «Новое Время»

Микола СІНГУРОВСЬКИЙ, директор військових програм, 25 травня 2018 року, сайт «Центр Разумкова»

<http://razumkov.org.ua/statti-ta-interviu/zahroza-v-azovskomu-mori-chy-zmozhemo-my-zakhystytysia>

«Стоп совок»: у Дніпрі презентували сайт для боротьби з недекомунізованими об'єктами в Україні

Кожен українець може повідомити про недекомунізований об'єкт у своєму населеному пункті та надіслати звернення місцевій владі у Дніпрі створили сайт «Стоп совок», покликаний інформувати про недекомунізовані об'єкти по всій Україні. Його презентували громадські активісти у «Mediaprostorі» сьогодні, 4 липня. Автори проекту — Михайло ІВАНОВ та громадський активіст Кирило ДОРОЛЕНКО. Одне із завдань сайту – зібрати базу даних про недекомунізовані об'єкти в Україні й проконтролювати їхній демонтаж. Автори зазначили, що згідно із законом, символіка і пропаганда нацизму, націонал-соціалізму, цих цінностей, будь-яка діяльність нацистських, фашистських угруповань в Україні забороняються. Втім, наразі в нашій країні залишаються недекомунізованими ще сотні об'єктів. Відповідно до цього, кожен відвідувач сайту може залишити відгук про таку споруду чи пам'ятник і таким чином посприяти у його демонтажу. «Закон про недекомунізацію був прийнятий майже чотири роки тому. Від комуністичного минулого ми найактивніше позбавлялися у 2016 році, але після цього процес загальмувався. Мені часто приходять повідомлення від знайомих з усієї Укра-

їни про той чи інший об'єкт, який підпадає під недекомунізацію, але чомусь він продовжує перебувати на публіці», — розповів Кирило ДОРОЛЕНКО. Михайло ІВАНОВ зазначив, що сайт два місяці працював у тестовому режимі, і зараз відкритий для усіх. Мешканець будь-якого шматочку України повідомляє інформацію про недекомунізований об'єкт, заповнює звернення від ГО та відсилає його до місцевої влади. Автори ведуть лічильник об'єктів та рішень, які стосовно них після звернення приймає влада. «Ми готові приймати від користувачів поради та рекомендації та за можливість розширювати функціонал сайту», — сказав ІВАНОВ.

Наразі на сайті описано понад сто об'єктів. Зробити свій внесок у процес недекомунізації може кожен за посиланням: stopsovok.info Нагадаємо, у квітні 2015 року Верховна Рада ухвалила урядовий законопроект про засудження комуністичного й нацистського тоталітарних режимів, заборонила їхню пропаганду й символіку. Згідно із законом, символіка і пропаганда нацизму, націонал-соціалізму, цих цінностей, будь-яка діяльність нацистських, фашистських угруповань в Україні забороняються. У лютому 2018 року директор Українського інституту національної пам'яті Володимир В'ЯТРОВИЧ заявив, що недекомунізація в Україні фактично завершена.

«Громадське радіо», 4 липня 2018 року: <https://hromadskeradio.org/news/2018/07/04/stop-sovok-u-dnipri-prezentuvaly-sayt-zi-spyskom-nedekomunizovanyh-obyektiv-v-ukrayini>

Українська Гельсінкська Спілка - перша легальна державницька антикомуністична політична організація України (до 30-річчя створення УГС)

(Закінчення. Початок на 3 стор.)

право громадян або їхніх об'єднань домагатися повної державної незалежності України або входження її разом з іншими вільними країнами до складу федеративної чи конфедеративної держави.

Оскільки тодішня УРСР перебувала у складі СРСР, яким одноосібно керувала компартія, деякі пункти Декларації містили вимоги самостійницького змісту. Зокрема, ставилася вимога передати суверенним республікам управління економічним, політичним та культурним життям, залишивши на союзному рівні тільки консультативно-координаційні органи.

Важливою була вимога позбавити комуністів монополії на владу, передавши всю повноту влади в Україні до обраних на альтернативних засадах рад народних депутатів (депутатом можна бути не більш як два терміни поспіль), а правом висування кандидатів наділяються партії, спілки, неформальні об'єднання, ініціативні групи громадян.

Передбачалося скорочення чисельності управлінського апарату, скасування всіх без винятку пільг і привілеїв для чиновників (актуально й у наш час).

Ставилася вимога вилучити з Кримінального кодексу антидемократичні статті, що передбачають покарання за політичні чи релігійні погляди, ліквідувати спецпсихікарні, звільнити й реабілітувати всіх політ'язнів, скасувати смертну кару.

УГС прагнула поліпшення екологічної ситуації в Україні. З цієї метою висувалася вимога припинити будівництво нових атомних реакторів, згорання діючих в Україні АЕС, заміна їх альтернативними енергетичними джерелами. Винесення на всенародне обговорення великих проектів промислового будівництва.

Створення УГС та оприлюднення її програмового документу стало несподіванкою для влади і репресивних органів. Вони прийняли цю подію як виклик московській імперії зла. Владна верхівка побачила в опозиційній УГС, в якій згуртувалися люди грамотні, хоробрі, рішучі й досвідчені, загрозу для свого безроздільного панування. Як свідчили декотрі з колишніх високопосадовців, одні з них сприйняли цю звістку з цікавістю, другі -- зі страхом і розгубленістю, треті -- зрозуміли, що настають незворотні суспільно-політичні зміни, гарячково думали, як пристосуватися до нових умов. Керований Москвою КГБ спрямував усю потугу, весь арсенал засобів на протидію опозиціонерам. На відміну від бруталного насильства минулих десятиріч, це були попередження, залякування, затримання, адміністративні арешти, кампанії з дискредитації та дезінформації в компартійній пресі.

Незважаючи на перешкоди, філії УГС утворилися в більшості областей. Щоденні матеріали Спілки про найголовніші події в Україні оприлюднювали найвідоміші світові інформагентства. Так було підірвано монополію комуністів на інформацію. Члени УГС брали активну участь у створенні майже всіх громадських організацій: Товариства української мови ім. Тараса ШЕВЧЕНКА, «Меморіалу», Української екологічної асоціації «Зелений світ», Народного Руху України.

Ми проводили багатолюдні мітинги, на яких обговорювали проекти законів про вибори нової Верховної Ради, про мови в УРСР, а також з питань референдуму про новий союзний договір, з нагоди декількох річниць Чорнобильської катастрофи, з приводу екологічної ситуації в Україні тощо. Організували масові заходи зі вшанування жертв голодомору 1932-33 р. р. і комуністичних репресій 1937-38 р. р., зокрема, щодо встановлення правди про масові поховання в Биківнянському лісі.

Якщо на наші заходи приходили тисячі людей, міліція поводи́ла себе спокійно. Коли ж учасників було мало - застосовувала силу: вивиривала з рук національні прапори, біла нас, намагалася розігнати, заарештовувала непокірних. Зокрема, таке траплялося біля пам'ятника Т. ШЕВЧЕНКУ, що у сквері перед університетом, коли ми співам «Заповіту» і декламуванням поезій вшановували нашого поета. А також біля центрального стадіону, де ми зібралися з приводу 60-ї річниця підписання т. з. пакту МОЛОТОВА - РІББЕНТРОПА, щоб засудити змову червоного і коричневого диктаторів. Тоді нас оточили міліціонери із довгими киями і розлюченими собаками.

Але, коли навесні 1989 р. під час агітації на Майдані Незалежності за демократичних кандидатів до Верховної Ради СРСР ми з національними прапорами й агітаційними плакатами пройшли Хрещатиком до Бессарабського ринку і повернулися назад, ні міліціонери, ні «кагебісти» нас не чіпали. Очевидно, тому, що ніхто заздалегідь не планував ходи центральною вулицею столиці. Рішення про «демонстрацію» виникло спонтанно. Крім того, до нашої невеликої групи сміливців у процесі руху приєдналося (очевидно, одні з цікавості, інші з солідарності) декілька десятків випадкових осіб, звичайних прохожих. Ми скандували гасла «Слава Україні! Слава УГС! КПСС - у Чорнобильську АЕС!» Ще більше киян спостерігали за нами.

Як згодом з'ясувалося, то була перша в новітній історії України організована не комуністами, а їхніми противниками (до того ж, не санкціонована владою!), хода Хрещатиком під самостійницькими, антикомуністичними гаслами. Наші сміливі акції духовно розкріпачували суспільство, допомагали людям позбутися страху перед владою.

На перших демократичних виборах до Верховної Ради УРСР, які відбулися навесні 1990 року, 12 видатних діячів УГС стали народними депутатами. Згуртувавши довкола себе декілька десятків демократичних депутатів, вони домоглися, щоб головні положення політичної програми Спілки були втілені в «Декларації про державний суверенітет України». Багато членів УГС (серед них – автор цього тексту) були обрані депутатами місцевих рад.

Свідченням оцінки величезного вкладу УГС у здобуття нашою Батьківщиною незалежності стало те, що п'ятьох провідних її діячів відзначено найвищими державними нагородами — званням Героя України, а декількох – орденом Свободи.

Закон України від 09.04.2015 р. № 314 «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у XX столітті» визнає членів УГГ і УГС борцями за державність нашої Батьківщини.

Анатолій КОВАЛЬЧУК,
учасник львівського

мітингу, на якому було оголошено Декларацію принципів УГС

На світліні: Голова виконавчого комітету Української Гельсінкської спілки Левко ЛУК'ЯНЕНКО (в центрі) та секретарі виконкому Михайло ГОРИНЬ (ліворуч) і В'ячеслав ЧОРНОВІЛ, 1989 рік – фото взяте за адресою: <http://narodna.pravda.com.ua/photos/49c765da6f183/>

Українці представили у США новітні технології

НЮ-ЙОРК. – П'ять українських технологічних компаній («стартапів»), які беруть участь в американській програмі стажування SABIT у США, 18 червня представили свої розробки перед інвесторами та групою зацікавлених у Нью-Йорку. Вечір організувала американсько-українська організація «Разом» спільно з керівництвом програми SABIT (Special American Business Internship Training Program).

Перед інвесторами виступили засновники і директори компаній UniExo, Hushme, VRNET.io, MMONE і GavaGava. У кожного було п'ять хвилин, щоб розповісти про свій продукт і команду. Після того підприємці мали змогу отримати відгуки від інвесторів, поспілкуватися між собою та познайомитися з гостями вечора.

Українська компанія UniExo представила модульний робототехнічний пристрій, який допомагає людям із травмами та проблемами руху відновити моторні функції своїх тіл.

Hushme презентував персональний акустичний пристрій, який захищає таємницю мовлення та знижує шумове забруднення при розмові на телефоні у відкритому середовищі. VRNET.io розробив рішення для віртуальної реальності. MMONE є першим у світі інтерактивним атракціоном віртуальної реальності, а GavaGava – це інтерактивна історія, яка навчає дітей працювати разом для досягнення спільної мети.

Від учасників очікувалися відповіді на 11 клясичних запитань, які майже завжди

виникають під час розмов з інвесторами. Презентації оцінювало четверо інвесторів, двоє з яких – українського походження. У залі були присутні учасники програми SABIT з інших країн, представники компанії ConsenSys і Hyperloop Transportation Technologies, а також люди, які цікавляться українськими технологіями та веденням підприємництва в Україні або ж самі його ведуть.

Такі заходи дуже корисні для популяризації України в світі, вони показують, що Україна має багато людей, які працюють над цікавими рішеннями та проектами.

Програму SABIT розробили в 1990 році адміністратори торгівлі США, щоб сприяти економічній перебудові країн колишнього СРСР. Цього року за програмою стажуються 18 компаній, сім з яких – українські. Учасники відвідують різні міста й отримують розуміння того, як вести підприємство у США.

Радіо «Голос Америки», радіо «Свобода»

«Свобода», газета української діаспори в США, 29 червня 2018 року

<http://svoboda-news.com/svwp/%d0%a3%d0%ba%d1%80%d0%b0%d1%97%d0%bd%d1%86%d1%96-%d0%bf%d1%80%d0%b5%d0%b4%d1%81%d1%82%d0%b0%d0%b2%d0%b8%d0%bb%d0%b8-%d1%83-%d0%a1%d0%a8%d0%90-%d0%bd%d0%be%d0%b2%d1%96%d1%82%d0%bd%d1%96-%d1%82%d0%b5/>

Спалах гострих кишкових захворювань у Дніпрі та області: які продукти небезпечні влітку

Через спеку у Дніпрі та області збільшується кількість спалахів гострих кишкових захворювань. Тож лікарі радять жителям міста вживати лише свіжі та перевірені продукти. Про статистику випадків та профілактичні міри в літній період повідомляє кореспондент «Дніпроград» зі слів фахівців.

«Протягом 2018 року у Дніпрі зареєстровано 1,5 тисячі випадків гострих кишкових захворювань. У минулому році за такий самий відрізок часу кількість захворювань сягала понад 2 тисячі випадків. Зниження даного захворювання на 30% не означає, що ситуація поліпшилась, адже в минулому році був спалах гострих кишкових інфекцій», - пояснила завідувачка відділенням епідеміологічного нагляду і профілактики інфекційних ДУ «Дніпровський ОЛЦ МОЗ України» Тетяна Баскакова.

Як зазначається, 60% захворілих – це діти від одного до чотирьох років, які є найбільш вразливими. Так, у Дніпропетровській області наразі сталося чотири спалахи гострих кишкових інфекцій, два з яких у Дніпрі. «Для того, щоб не отруїтися зіпсованими продуктами, потрібно відмовитися від покупок на стихійних ринках. Потрібно

уважно дивитися на термін придатності продуктів та вживати лише свіжі вироби. Також важливо ретельно мити руки і овочі перед споживанням», - розповів заступник головного лікаря з медичного обслуговування населення ДЦПМСД №3 Андрій Подольний.

Лікарі не рекомендують вживати впродовж літа такі продукти, як: молоко, сир, яйця, риба копчена та в'ялена, консерви, домашні ковбаси. При появі симптомів захворювання (підвищення температури тіла, біль голови, інтоксикація, блювання, рідкі випорожнення, біль у животі, висипання на шкірі тощо) необхідно своєчасно звертатися за медичною допомогою. Так, дніпряни можуть отримати телефонну консультацію у власного лікаря, якого вони обрали. У випадку проявів кишкової інфекції потрібно звернутися до лікарні.

Раніше повідомлялося, що цього року у Дніпрі був зафіксований перший випадок ботулізму.

Людмила СТУПАК, сайт «Дніпроград», 9 липня 2018 року.

В Україні з'явився екобот: як це працює

Сьогодні, 4 липня, Міністр екології та природних ресурсів Остап СЕМЕРАК та група активістів «Save Dnipro» презентували перший в Україні екологічний бот SaveEcoBot, який агрегує ряд екологічних даних, зокрема, екологічні дані із будь-якої області України про конкретне підприємство. Програма дозволяє в режимі реального часу отримувати інформацію про оновлення записів у Єдиному реєстрі ОВД, куди надходять дані від суб'єктів господарювання про наміри здійснювати планову діяльність (будівництво, реконструкція тощо). Крім того, екобот моніторить оновлення даних про дозволи на викиди шкідливих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами підприємств-забруднювачів 1, 2 та 3 груп, спеціальні дозволи на користування надрами та водокористування, а також інформацію про ліцензії на поводження з небезпечними відходами і дані щодо суб'єктів господарювання із податковим боргом.

«Екологічний бот – це приклад синергії органів влади і громадської

ініціативи. Раніше ці реєстри були закриті, окрім реєстру ОВД. Він запрацював пізніше тому. Тобто у громадськості не було можливості отримувати необхідну інформацію. Зараз Мінприроди активно працює з відкриттям усіх даних. Це один із головних наших пріоритетів. Ми розраховуємо, що екобот стане помічником у цій історії», - резюмував Остап СЕМЕРАК. Він нагадав, що право громадян на отримання екологічної інформації закріплене Конституцією України та багатьма іншими актами екологічного законодавства.

«Мінприроди зацікавлене, щоб якомога більше українців мало безперешкодний доступ до всіх даних, які необхідні для систематизації та реформування сфери довкілля. Я ціную усі дії та зусилля екологічних активістів, які допомагають нам розбудовувати прозору й дієву систему державного контролю за безпекою використання наших природних ресурсів. Це важливий внесок у справу збереження нашого спільного довкілля, і ми вдячні за ті меседжі та ініціативи, які ми отримуємо від наших громад, як у випадку із ініціативною групою «Save Dnipro», - прокоментував Остап СЕМЕРАК.

На цьому етапі SaveEcoBot працює в Telegram і найближчим часом буде доступний в усіх інших популярних месенджерах — Facebook Messenger, Skype та Viber. Користування екоботом є безкоштовним. Для того, щоб скористатися програмою, достатньо підписатися на послугу. Інформація про виявлені зміни надходитиметься в режимі он-лайн. Ознайомитися із програмою можна на сайті SaveEcoBot www.saveecobot.com або в Facebook: <https://www.facebook.com/SaveEcoBot/>

expres.ua 4 липня 2018 року <http://expres.ua/news/2018/07/04/300367-ukrayini-zvavyvya-ekobot-pracyuye>

Вчені заявили про небезпеку носіння краватки

Медики дійшли висновку, що краватка перетискає вени і артерії, і шкодить, навіть якщо затягнута не надто туго. Носіння краватки шкодить кровопостачанню головного мозку, з'ясували фахівці з Університетської лікарні Шлезвіг-Гольштейн в Німеччині, передає Forbes.

У дослідженні взяли участь 30 добровольців, середній вік яких склав 24,6 років. Половину з них попросили одягти краватку і зробити в ній магнітно-резонансну томографію. Решта пацієнтів також пройшли обстеження, але без аксесуара.

Кожному піддослідному з першої групи томографію проводили тричі: спочатку з розстібнутим коміром та вільно звисаючою краваткою, потім із застібнутим коміром та міцно зав'язаною краваткою, до незначного дискомфорту, і третя повторю-

вала першу позицію. З'ясувалося, що в результаті носіння краватки значно знижується мозковий кровообіг. МРТ-сканування показало, що церебральний кровотік знизився в середньому на 7,5% після того, як краватку затягнули і продовжував залишатися зниженим в середньому на 5,7% після того, як її розпустили. У 5 пацієнтів кровообіг знизився більш ніж на 10%.

Лікарі звернули увагу на те, що в багатьох компаніях і професіях дрес-код включає краватку і сорочку з коміром. При цьому ніхто з роботодавців не замислюється про шкоду цього «соціального прийнятного удешевлення».

Джерело: «Еспресо» Сайт газети «День», 9 липня 2018 року